

P. CASSIAN KARG, O. M. CAP.

MALÁ VYVOLENÁ

I. DÍL

KLÁŘIN ŽIVOTOPIS

OLOMOUC-ŘEPČÍN 1932

KLÁRA BOSCHEROVÁ

narozena 15. září 1900, zemřela 9. června 1919.

Nr. 19.014

IMPRIMATUR

Olomucii, die 11. Novembris 1932

Josephus Vyvěčka,

Praeses a. e. Consistorii

PŘEDMLUVA SPISOVATELOVA

Četné žádosti duchovních, laiků i mládeže o vydání tohoto životopisu přiměly nakladatelství vyhověti těmto přáním.

Výroky Kláštiny jsou pravé, původní a nezměněné. Jest zajisté ke cti a slávě Spasitele, že mnoho mladistvých duší se vzorem Kláštiným nejen povzbudilo, nýbrž přeměnilo v duše jí podobné. A v mnohých případech se mi zdá — vidím-li správně — že některé dokonce Kláru předstihly. To však není tomuto životopisu nijak na újmu, spíše zvyšuje jeho cenu. Tato malá vyvolená, postavená do naší doby, má vyvrátiti domnění, jako by se svatí rodili, nikoli tvořili. Mnozí lidé odkládají často omrzele životy svatých se slovy: „Ach, ta byla již k tomu zrozena, určena!“ O Kláře to nelze říci. Proto ono závodění a horlivost v napodobení. Pomáhá tu zásada: Co mohla tato, mohu i já — můžeš i ty!

Kéž je tato knížečka mnohým duším světlem a povzbudí je ve snaze po ctnosti v době, jež se zdá míti zájem jen o požitky. Doufá získati všechny dobré vůle.

Na svátek hromnic 1925.

I. VYSOKÉ CÍLE

Ne nadarmo vzniká a neustále vzrůstá v naší době touha po vyvolených duších. Právě naše revolucionářské století potřebuje svatých. Budme však klidni. Pán se o ně stará ustavičně. Jenže v naší době dává přednost spíše fialkám před nádhernými růžemi a skvostnými liliemi dřívějších staletí. Miluje tyto skromné kvítky a jsou mu vzácné jako lilie a růže; mají v sobě tolik drahocenných předností jako kterákoli z ostatních květin.

Klára Boscherová narodila se 15. září 1900 v Mnichově a byla od září 1918 služkou v jisté vznešené rodině tamtéž. Netoužila opustiti svůj otcovský dům a nebylo jí to lhostejné. Již v šestém roce ztratila matku, ale dostala záhy druhou, a nemohla věděti, nalezne-li ve světě u cizích lidí takovou lásku jako doma.

Klára chtěla být záhy užitečnou. Proto šla do služby jako tisíce jiných, plnila však své povinnosti jako sotva jedna z tisíců — z lásky ke Spasiteli.

Sotva čtrnáctiletou zaujala ji myšlenka na hluboký, Bohu posvěcený vnitřní život a její srdce se obrátilo trvale k Pánu. Její dopisy mluví o tvrdých bojích za tyto mladistvé ideá-

ly, jež si dovedla uhájiti. Mnozí nechápali jejího zbožného srdce. Světu se nechtěla oddati za žádnou cenu, raději chtěla zemřítí.

Nezůstala ušetřena žádného boje mladých duší a často bylo jí vzdychati v nitru a obětovati Pánu tiché slzy. Již tehdy vytkla si svým zvláštním, energickým způsobem svůj životní program: Milovati Pána nade všecko. Na tomto programu pracovala rok po roce, takže se rozvinul bohatě, překvapujícím způsobem.

Jsouc zcela osamocena ve svých snahách, uchýlila se do spolku katolické mládeže, jenž jí byl mocnou oporou. Tu pilně sbírala všechna povzbuzení, aby jich pak v denním životě prakticky využila. Ráda navštěvovala spolkové schůze, ač dražší jí byly společné úkony náboženské, zejména společné sv. přijímání. Připravovala se k němu se svatou horlivostí. Takové dni byly jí nade vše svaté. A právě pro toto úctyplné hledisko, se kterého všechno ve spolku posuzovala, měli ji členové neobyčejně rádi, mnozí se na ni dívali skorem se svatou uctivostí. Tušili snad již tehdy bohatství jejího Bohu zasvěceného srdce?

Spolek a později Mariánská družina, toť byly její vyšší školy, v nichž se naučila zvláště mnoho, velmi mnoho pro život. Klára to uznávala vždy s vděčností a přemáhala, často s velkými oběťmi, překážky, jež ji mohly zdržeti od návštěvy spolku. Když se učila šití šatů,

bylo jí zakoušeti mnoho posměchu a jízlivých poznámek! Všude jsou dívky, jež nemohou snést zbožné, čisté mysli, a těm byla Klára ustavičnou, tichou výčitkou. Nelaskavé, hrubé řeči a poznámky bodaly často citelně do srdce. Nezáleželo jí tolik na pohaně její osoby, k tomu dovedla již ve svých 17 letech býti podivuhodně lhostejná. Avšak její duši působilo bolest, že je napadán ctnostný, bezúhonný život, neboť v tom zřetelně cítila osten zloby proti Spasiteli.

Často klečívala pohřížena v tyto myšlenky po dlouhou dobu před svatostánkem v osamělém kostele sv. Jana. Tam u Ježíše najde každý porozumění. Její družky se honily za divadly a tancem, ale Klára věnovala svůj čas vnitřnímu vzdělání sebe a třeba se vskutku diviti, jak mohla v krátkém čase dosíci tak velkolepého vzestupu. Bylo to ovoce žhoucí lásky ke Spasiteli.

S jistou samozřejmostí položila na oltář Mariin, jako první dar obětní, slib ustavičné čistoty a nevinnosti. Pravím „s jistou samozřejmostí“, neboť milovala sv. čistotu nade vše a chránila ji neobyčejně bedlivě. Ani dech nějakého hříchu nesměl se přiblížiti k této liliové zahradě. Přesto však dovedla se Klára chovati nenuceně a jemně v každém okolí. Do jejího nitra viděl jediný Ježíš.

Čím více se oddávaly ostatní dívky veselos-

tem a požitkům, tím horlivěji se snažila Klára oddati lásce Páně. S počátku nesla velmi těžce, že nikdo neporozuměl její snaze. Později, když k ní Pán promluvil, zprvu zcela tichounce, ale pak silněji a mocněji: „Dčero má, daruj mi své srdce!“, ohlížela se po pomoci a podpoře. Pán se postaral o dobrého zpovědníka, kromě toho ujala se jí poněkud starší přítelkyně — sestra, skorem bychom mohli říci — matka. — Ježíš se stará s jemnou pozorností o potřebná povzbuzení a pomoc. Je-li jen duše odevzdána a plna svaté horlivosti.

V Beilngriesu měla Klára sestřenici, jež jí rozuměla tak jako družky v Družině a byla jí sestrou i matkou zároveň. Jí zasílala zprávy o svých malých i velkých zkušenostech. Tyto záznamy nám připadají jako bleskové zazáření duše, toužící žhavě po Ježíši. Byla vlastně ještě dítětem ve svých 17 až 18 letech, ale dětské střívičky ji tísnily při jejím toužebném rozletu do vyšších oblastí. Chtěla běžeti vpřed obrovskými kroky, neboť čas prchal, čehož ovšem netušila, a Pán měl velkou, svatou touhu, dokonati v ní své dílo co nejdříve.

Klára považovala za dobrotivý dar nebe, že jí dal Pán ještě jednu dobrou, stejně smýšlející a stejně se snažící přítelkyni, čímž získala velmi mnoho a mohla býti ještě lépe vytříbena. Tato přítelkyně, mariánská sodálka Berta S., byla o několik let starší a ujala se její mladé,

horlivé duše s velikou láskou. V dopisech obou je patrná velká vzájemná vážnost, úcta a pevná důvěra Klářina k přítelkyni, svědomité mlčení o všem, co jí bylo svěřeno, přesné plnění dobrých rad, poslušnost, se kterou se dala vésti jako dítě. V naší době mizí duch dětinný, i spatřuji v tom příčinu, proč nesvítlí nám nyní ještě více „světel“.

Za chvíle jedinečné krásy považovala Klára rozmluvy se svou přítelkyní o náboženství, o kráse víry a ctnosti, o lásce Božského Srdce a Boží Matičky. Jak tu zářila její tvář! Nadšeně si umiňovala: „Musím přijít do nebe, ať to stojí cokoli! Pro nebe není mi nic těžké.“ Tak psala i mluvila častěji. S Bertou vypracovala program vnitřního, povzbuzujícího přátelství duší, jenž má několik bodů, na př.:

„Všecko pro Ježíše! — Vid', Berto, budeme činiti všecko pro Ježíše.“

„Pro Ježíše není mi žádná oběť těžká.“

„Pane, staň se vůle Tvá, byť to bolelo sebe víc.“

„Chci býti a zůstatí dítkem Mariiným.“

„Tabernakl a oltář Mariin — moje zamilovaná místečka.“

Když jí kdosi projevil svůj podiv nad takovou horlivostí, řekla: „Vše to působí ve mně jediné velká milost Boží.“

S Bertou si ustanovila tento denní pořádek: „Budu přinášeti oběti vstávajíc přesně podle

množství práce o 5. neb o půl 6. hodině. Při oblékání využijí doby nerušeného klidu k dobrým myšlenkám a povzdechům (malé tajemství¹ „Všecko pro Tebe, můj Ježíši“ — nebo „Ježíši, miluji Tě!“). Pak ranní modlitba, spojená s dobrým úmyslem, duchovním sv. přijímáním, družinskou modlitbou, prosbou k andělu strážci a k Duchu svatému; stručně přejdu body rozjímání, denní heslo, vzpomínka na možné zvláštní povinnosti ve službě. O 6. hodině hodina milosrdenství.² Potom počátek denních prací, při tom: dobré předsevzetí, vzpomínka na předmět zvláštního zpytování svědomí a na přítomnost Boží. Vůči pánům projevovati vždy ochotnou přívětivost, přesnost, a tak dobře započítí denní obcování s bližními. Snažiti se vyhověti všem rozkazům a přáním. Při práci co nejméně roztržitosti. Zachovati klid i při návalu zaměstnání. Vzítí na sebe všecky námahy v duchu pokání bez jakékoli nespokojenosti. — Pilná práce do 12 hodin. Každé vyrušení snéstí a hned vyhověti. Ve 12 hodin: hodina čestné stráže. Zdvojená horlivost v dalších povinnostech u vědomí Boží přítomnosti — na smír. U stolu

¹ Srovnej spisek: „Malé tajemství“ a I. svazek „Ve škole Spasitelově“ (str. 64).

² Hodiny čestné stráže a hodiny milosrdenství za obrácení určitého hříšníka. Poučení o tom podá klášter Nejsv. S. Ježíšova, Vídeň III., Rennweg 31.

střídmost. Využítí každé příležitosti k umrtvení. Na konci hodiny čestné stráže, po poledním úklidu použití chvíle klidu k sebranosti ducha. Zvláštní zpytování svědomí, desátek růžence.“

Zajisté skvostný denní rozvrh, hodný veliké duše!

II. SVATÉ VZORY

Jednoho dne dostala se Klára do rukou knížka o Gemmě Galgani. Nejednala však jako, bohužel, mnoho zbožných nebo zbožnost předstírajících duší, které cení podobné publikace jako sensační. Dnes mluví o tom, zítra o onom, v těchto dnech doporučují všem přítelkyním knihu o „největší světici přítomnosti“, po několika týdnech budou uctívati opět jinou světici. Ne tak Klára. Jako pro včelky jsou bez ceny ony květinky, z nichž nemohou vyzískati ani medu ani pelu, na skutečných medových květech sbírají však s obdivuhodnou pílí a shromažďují sladkou šťávu do svých zásobáren, tak i duše s pravou, ryzí niterností. „Nehorují“ pouze pro moderní svaté, nemluví o nich jako o „rozkošně krásných“ a „báječných“, nýbrž snaží se sbírat med a pel.

Klára píše tehdy své sestřenici bez dlouhého úvodu a blouznivých slov.

„Posílám Ti tuto (na pohlednici) svůj vzor

a příklad, obraz mé milé Gemmy. Všecka má snaha směřuje nyní k tomu, státí se jí podobnou. Kéž by nám byla dopřána stejně blažená smrt! Škoda, že ti nemohu ještě půjčiti jejího životopisu. Modli se k ní za mne, by mne přijala za svou žákyni, a vzpomeň v modlitbě často na svou, dětinně tě milující Kláru.“

Z těchto slov mluví svatá úcta k omilostněným duším i duch dětské prostoty, jehož naše doba tolik postrádá, což mohu říci ze své zkušenosti jako duchovní správce, a jehož nemůžeme dosti velebiti na sv. Terezii Ježíškově. Ona vyvolila za své ochránce a miláčky v nebi ty, kteří si ráj téměř ukradli, jako nevinné dítky a kající lotr. Zním je poněkud žertovný výrok malé karmelitky: Jsem příliš malá a nepatrná, než abych mohla býti zavržena. Docela malé děti neprijdou do pekla. Tu pravila k ní sestra: Víš, že se snažíte podobati se malým dětem; ale řekněte nám, co počítí, bychom nabyly ducha dětství? Co znamená zůstatí malými?

Zůstatí malými — zní odpověď s. Terezie — a toto vysvětlení je zase tak jednoduché a dětinné, že nás musí naplniti radostí — „zůstatí malými“ znamená: poznati své nic, očekávati vše od dobrého Boha a nermoutiti se příliš pro své chyby . . .

„Malými zůstatí“ znamená dále: nepřipisovati ctností, jež konáme, nikdy sobě, nýbrž

uznávati, že jsou pokladem, který položil Bůh do rukou malého dítěte; aby ho upotřebil, když bude nutno.

Klára měla v sobě mnoho z tohoto ducha dětství. Přemáháním dospěla k tomu, že nemohla se na př. vůbec zlobiti nebo vzdorovati, jak to služky často dělávají — což právě není dětské, nýbrž pyšné a domýšlivé. Všechny těžkosti hleděla snésti s obdivuhodnou tichostí. Kolik je v tom obsaženo mistrovských výkonů sebevýchovy, ví jenom Bůh sám. — Neříkejme: „Každý má svou přirozenou povahu.“ Mnozí omlouvají takto své neomluvitelné chyby. Vzácným darem svobodné vůle je nám však umožněno voliti mezi dobrým a zlým. Volba působí obtíže, jež jsou příčinou bojů. — Klára bojovala již od dětství, bojovala mnoho, a proto sklonil se k ní Spasitel tak zvláštním způsobem. — Nic nenesou služební tíže než nespravedlivé zacházení a vrtochy pánů. Klára nebyla ušetřena tohoto údělu svého stavu. Často cítila hodně ostří těchto trnů. Avšak podivno! Proč mohla přinášeti každý první pátek v měsíci Bož. Srdci tolik duchovních bílých a červených růží? Protože všechny trny změnily se v jejím velkomyslném srdci v líbezné růže. Nelenila, by toho docílila vlastním přičiněním i milostí Boží. — Že srdce její často krvácelo pod těmito trny, že bodání jejich krutě bolelo, ví každé služební děvče. — Jinak

no lze se však státi velikou duší — a Klára chtěla býti velikou duší. Nejraději měla veliké vzory.

Vedle obrazu Ježíšova tkvěl hluboko v jejím srdci jiný nevýslovně krásný, svatý obraz a vzor všech vzorů — Maria. Nejčistší mezi čistými, Královna družiny. Pochopíme iásavé hymny díky její dětinné duše, když byla dne 8. prosince 1918 přijata do sboru dítek Mariiných, do její družiny. — Psala své sestřenici: „Moje milá, dobrá sestřenko!

Krásný, milostiplný den, v němž jsem zasvětila své panenství, chýlí se ke konci. Dnes jsem byla přijata se svými přítelkyněmi slavnostním způsobem do M. družiny panen. S hořícími svícemi v rukou slíbily jsme Matce Boží, býti jejími věrnými dítkami. Dlouho, dlouho jsem se těšila již na tento velký den, chtěla jsem Tě překvapiti. Dnes ráno o 6. hod. byly v našem farním kostele slavné služby Boží se společným sv. přijímáním panen. Šla jsem též, pro Matku Boží nebyla mi cesta daleká. Dp. farář je ředitelem Družiny a koná pro nás mnoho. — Je to tak krásné, býti ve styku se stejně smýšlejícími, zvláště žijeme-li v tak bezbožném okolí. — Stojím nyní zase pevně: Brzy bude vše překonáno.

Dnešní slavnost připoutala mne k Bohu a k Marii.

Srdečně Tě pozdravuje Tvá šťastná Klára.“

**Do rohu dopisnice připsala ještě slova:
„Jsem nyní dítkem mariánským v pravém
smyslu toho slova.“**

**Jak to muselo zpívati a jásat v duši Klárině
tohoto dne! Její srdce bylo vždy naladěno ke
zpěvu — podle slov písně (Griesbacher):**

**„Po celé hodiny mohl bych, Panno,
klečeti vytržen před tváří Tvou,
přece bych nenašel milejších slov
nad ona líbezná: „Jsi Matkou mou;
dítkem Tvým býti mně přáno!“**

**A panenským dítkem Mariiným byla Klára
srdcem i duší.**

III. VZESTUP

**Při zrání duší, horlivě se posvěcujících, vy-
stupuje do popředí jedna charakteristická
známka: „Jedno potřebné“ je cílem každé
činnosti i všeho myšlení. Toto „Jedno potřeb-
né“ vede buď k životu v Boží přítomnosti
nebo k vroucí touze, zvelebovati Boha ve
všem, nebo působí převládající starost, jak se
státí dokonale krásnou duší, aby bylo splněno
nejvroucnější přání Boží a Pán aby byl co
nejvíce zveleben.**

Učitelé duchovního života shodují se v tom, že pochopení tohoto „Jednoho potřebného“ — je důležitým okamžikem pro rozvoj duše. Rázem nabývá tu duše mocné, účinné síly. Je to okamžik obrácení — nikoli však obrácení ve smyslu obyčejném, nýbrž obrácení od horlivého a dobrého života k velkomyslné, heroické snaze. Všecky duše, jež prožily toto rozvinutí, svědčí, že samy sebe nepoznávaly: božský oheň obnovil v nich tvářnost země. Taková chvíle je milost od Boha a bývá odměnou za určitou míru odříkání, obětí a sebepřemáhání. Tento oddíl duševního rozvoje zařadil bych v životě Kláříně do jara r. 1919, čtvrt roku před její smrtí.

Udiveně se tážeme, proč dává Bůh tyto vyšší vzněty často tak pozdě. Odpověď: „Od toho dne mají týdny takovou cenu jako roky.“

Bedlivému pozorovateli se zdá, jako by duše nabyla jemnějšího ústrojí, jako by veškeren duševní život byl postaven na vyšší stupeň, jako by každá ctnost byla cennější. Skutečně je tomu tak — a v dopisech Kláříných je to nevědomky vyjádřeno, zejména ona svatá, neukojitelná touha po Ježíši. Píše:

„Na Nový rok nebylo mi, bohužel, dopřáno jíti ke sv. přijímání. Ale potom do Tří králů bylo mi to nahrazeno. Čtyři dni za sebou svaté přijímání!!! Na konci ledna odcestovalo panstvo na několik dní lyžovat, i snažila jsem se

dobře využití volných dní. Počátkem února podařilo se mi jít třikrát k sv. přijímání. Musím být velmi opatrná a tichá, by mne nezpороovali, zvláště pán, jenž má velmi slabý spánek.“ „Na první pátek v únoru umínila jsem si hodně horlivě plnit předsevzetí: Varovati se dobrovolných všedních hříchů.“ — „Pokusila jsem se nyní (11. března 1919) zvykat si na stálé vědomí přítomnosti Boží, což mi přinese mnoho užitku.“

„Dělám si také záznamy o celém dni: Přesné vstávání, ranní modlitba, rozjímání, mše svatá, skutečné svaté přijímání, duchovní přijímání, zvláštní zpytování, hodina čestné stráže, návštěvy nejsvětější Svátosti, růženec, povinnosti povolání, duchovní čtení, zpytování svědomí, večerní modlitba, pravidelná hodina večerního odpočinku.“

Toto dokáže tedy služebná dívka! Čtěme znova a žasněme!

S tímto bohatým denním programem spojen byl i mocný vzestup výše. Jako duchovní vůdce nemohu si vůbec představit, že by mohla být služebná dívka svědomitější v plnění tohoto denního programu. Kolik těžkostí se vyskytuje při vážném výstupu, dokazuje dopis z března 1919:

„Milá Marie!

V poslední době jsem byla velmi malomyslná; nemohla jsem s místa. Všude se něco na-

jde. Vpravila bych se také do všeho, ale toto nepřátelské smýšlení o našem náboženství mne velmi zaráží.“

Z těchto prostých slov vysvítá čistá, ale odhodlaná a zásadově pevná duše, jež smí mluvit se sv. Pavlem: Denně snažím se umírat sobě. Bylo by se vyskytlo ještě více těžkostí a Klára byla by se stala snad nesnesitelnou, kdyby nebyla tak radostně a obětavě sbírala trny, aby se nikdo o ně neporanil. Bylať přesvědčena, že pravé dítko Boží musí vyjít se všemi a všude, pokud má potřebné podmínky k náboženskému životu.

Neustálé sebepřemáhání bylo silnou stránkou Klářinou a podporovalo mocně rychlý její vzestup.

Nábožensky lhostejné nebo nepřátelské okolí je pro služebnou dívku velkým nebezpečím. Jak mnohé dívky povolí, zvlažní, zchladnou, stávají se světačkami a ztrácejí všechn smysl pro vyšší život; mnohé upadají v osidla satanova, oddávají se náruživostem a neřestem a konečně jsou z nich bytosti ztracené a opovržené v očích každého člověka.

Nemůže býti duchovního společenství mezi zbožnou duší a okolím, jež se vzpírá každému náboženskému cítění. Ani Klára nemohla se cítiti doma. Milovníci kříže Kristova a nepřátelé jeho náboženství nemohou býti jako bratři a sestry — to poznala velmi dobře.

Píše na konci března 1919 své sestřenici:

„Chtějí, abych se u nich cítila jako doma. To však nemohu. Mnohdy jsem dokonce i trochu pyšná na to, že jsem jediná mezi nimi pravým dítětem Božím.“

Kéž by mnohé z našich služebných byly naplněny touto oprávněnou pýchou — o kolik pohoršení by bylo méně ve světě! Z těchto slov vysvítá též, že duše, snažící se výše, zůstávají většinou osamoceny; nalézají zřídka pochopení. Vnitřní, duševní osamocení působí vždy odcizení okolí. Dvěma pánům nelze sloužiti. Raději býti zcela samotni, nepochopeni, ale požívati pravého synovství Božího.

Je to přímo velkolepé, jak Božský Spasitel hledí dosáhnouti svých nejvyšších zájmů v duši, je-li mu jen dosti oddána.

Hlavním zájmem je a zůstane konečné posvěcení. Vedle něho jsou tu nejrůznější starosti, zejména starosti o povolání. Tyto mohou mladé duši připravit mnoho obtíží a utrpení, zvláště nemá-li dosti pevné vůle podřizovati své zájmy zájmům Spasitelovým. Čím vyšší jsou cíle, tím obtížnější překážky vyvstávají. Jsou mnohdy takové, že jenom nějaké velkomyslné zřeknutí se ochrání duši před škodou. To může — podle okolností — znamenat odřeknutí se nejdražších tužeb srdce. Klára zaměřila svůj let do výšin. Proto působila jí otázka povolání tolik starostí. Píše Bertě:

„Po noci téměř bezesné odevzdala jsem se docela. Přes sedm roků tajila jsem své přání, býti milosrdnou sestrou. Což se již nikdy nesplní? — Přijmu vše, jak to přijde samo. Jenom když Ty budeš šťastna. Já budu zde sloužiti Bohu dále nerozděleně. Budu Marií i Martou zároveň.“

Klára byla by se ráda stala nevěstou Kristovou ve stavu řeholním. Když viděla, že nemá naděje, chtěla to nahraditi hlubokým, Bohu zasvěceným vnitřním životem ve světě. Nešlo-li to jinak, mohla přece obětmi a odříkáním býti nevěstou Ukřižovaného a volati s Ang. Silesiem: „Rád patřím na růže; bílé jsou, červené jak Ženich zraněný a plné trnů!“ K takovému nadšení nepřivede duši nic jiného na světě a také žádné jiné z náboženství, jež jsou jen slabým odleskem pravého náboženství, nedovede vychovati takových duší.

O velké duševní zralosti Kláříně svědčí úryvek z jejího listu za poslední čtvrtletí.

„Poslední dobou musila jsem opět vyslechnouti tolik řečí proti náboženství a církvi, proti Pánu a kněžím — leč to mne přimělo jen k vroucnější lásce Boží.“

Toho by nebyla mohla napsati, kdyby nebyla již dávno žila vyšším životem. Nežila již sama — Kristus žil v ní. Proti útokům na církev, kněze, náboženství staví radostnější, nově vzplanuvší lásku Boží. Přijala zájmy milované-

ho Spasitele za své vlastní. Něco podobného našel jsem dosud velmi zřídka a myslím, že mezi 18letými dívkami je to opravdu výjimka.

V tomto duchu psala později své sestřence:
„Milá Marie, chtěla bych volati ke všem:
„Pojďte, usmiřujme!“ Ale hlas můj musí zaniknouti v moři hříchů a urážek Božích. A modlitby i oběti spravedlivých sotva stačí přikryti vlastní viny. Proto chci volati k Srdci Ježíšovu:

**Božské Srdce, plné lásky,
Srdce všechněm nejdražší,
dej mi ze svých ctností sadu
růží lásky nejsladší.**

**Zasaď ji do mého srdce,
živ ji rosou milostí,
tvoje svatá láska navždy
v srdci mém se uhostí!**

**Čistá, silná, svatá láska
zcela ať je rozžhaví,
žár ten ať rez hříchů spálí
a zlé vášně roztaví.**

**Láska, jež se jeví skutky,
obětmi se zjevuje,
která, co jest Tvého, hledá,
vlastní Já však stravuje.**

**Láska, která bolně cítí,
Ženicha když tupí svět,
která za to k usmíření
dává sebe za obět.**

**Růži tu rač oplodniti,
ovoce ať vydává:
pokoru, jež pýchu láme,
sama sebou pohrdá.**

**Pokoru, jež u vědomí
svého „nic“ vhroužena jest,
která, i když dobré koná,
Bohu jenom vzdává čest.**

**Na shledanou, ale v duchu na Velký pátek
o 4. hod. ve spojení se všemi čestnými klanite-
li! S Bohem!"**

**Co vyjadřuje tato báseň, bylo Kláře vskutku
docela vlastní. Byla skutečně roznícena láskou,
čistou, svatou, silnou láskou, jež jí pomáhala
rychle dozrávati.**

IV. SVATÉ PŘÁTELSTVÍ

**Dlouho bychom musili hledati mezi dnešní
mládeží duše, nakloněné si šlechetným přátel-
stvím, jež by se navzájem povzbuzovaly a byly**

plny svaté řevnivosti. To předpokládá vyšší, ideální snahy a vyžaduje, aby tyto svaté vztahy nebyly rušeny ani stínem smyslné přichyllosti, jež usmrcuje každé pravé přátelství.

Berta byla poněkud starší Kláry a tato neviděla v ní družku sobě rovnou, nýbrž autoritu. Nebylo tu prázdné přátelské formy a zbytečného maření času, nýbrž jednalo se o duchovní prospěch. Klára nemilovala lichocení, nýbrž pravdu a upřímnost. Proto byla právem velmi vybíravá při volbě své přítelkyně, ale po trvalém rozhodnutí oddala se cele tomuto svatému vlivu. — Vždyť rozmluvy obou vztahovaly se jen na věci vyšší, nebeské, duchovní, božské. Nic světského nelpělo na tomto přátelském poměru — o tom podává skvělý důkaz jejich korespondence.

Jako čeká něžné polní kvítko na sluneční paprsek a celé se pak k slunci obrací, tak i Klára čekala toužebně každých 14 dní na chvíli, kdy mohla otevřít před Pánem své přítelkyni celé srdce v důvěrné rozmluvě. Nic světského nerušilo posvěcených těch hodin; jediný Spasitel, jenž jako třetí skrytě byl přítomen, byl předmětem i svědkem jejich láskyplných slov a svatých tužeb.

Těžko bychom našli šlechetnějších, světlejších přátelských svazků, než byly mezi Klárou a Bertou.

Živě připomínají svaté přátelství Anežky

z Assisi a svaté Kláry; bylo to spíše obcování andělů, neboť tohoto svatého svazku nerušilo nic pozemského a marného.

Takového čistého přátelství si velmi málo lidé všímají. A právě v něm vidím důležitý laický apoštolát, jenž kněze podporuje a břímě jeho ulehčuje.

Klára vyznala otevřeně své přítelkyni všechny chyby a slabosti své, jakož i různé náklonnosti své duše. Na jaře 1919 píše:

„Mám k Tobě ještě zvláštní prosbu, kteréž — jak si určitě myslím — vyhovíš asi nerada. Prosím tě, milá Berto, napiš mně otevřeně své mínění o mně, ale zcela upřímně, ať dopadne jakkoliv.

Sebepoznání je těžká ctnost a já bych ráda věděla, shoduje-li se mínění jiných s mým vlastním. K tomu jsem nenašla jiného kromě Tebe.

Dokud jsem bývala v obchodě, řekla mi Johanna častěji svůj úsudek o mně, za což jsem jí dosud vděčna; sotva asi tuší, jakou radost mi tím vždy připravila. Poznala jsem nyní, že jsem nestálá a dokonce někdy náladová.

Nuže, milá Berto, prosím tě znovu o splnění této mé zvláštní prosby, neboť vím, že to učiníš nerada. Již napřed Ti vyslovuji vřelé „Zaplať Pán Bůh!“ a slibuji, že obětuji příští první pátek za Tebe sv. přijímání.

Tvá vděčná, šťastná

Klára.“

Přítelkyně jí odpověděla velmi příznivě a vybídla ji, by se ještě lépe snažila zbaviti se chyb, z letory plynoucích, a svědomitě aby vykonávala zvláštní zpytování svědomí. Klára odpovídá:

„Nesmím-li jíti ráno do kostela, nemám mnoho chuti vstávati časně. Měla bych však přece začítí hned ráno se přemáhati z lásky k Bohu; nebudu míti čeho litovat. Vstanu-li jen, abych v odměnu přijala Tělo Páně, nemám za to žádné zásluhy.

Těší mne velmi, že to myslíš vážně s mým školením. Chci býti zajisté poslušnou a trpělivou žákyní.

Trochu té podrážděnosti je zbytek mých dřívějších hříchů.

Byla jsem totiž — viděti to na mně, Berto? — často velmi prchlivá. Avšak sotva jsem zpozorovala tuto chybu, snažila jsem se ji odstraniti. Jsem také pevně přesvědčena, že časté svaté přijímání otevírá nám oči. Snažíme-li se jen trochu býti lepšími, ztrácíme jednu chybu po druhé, aniž toho pozorujeme.

Máš-li mi ještě něco vytknouti, napiš jen, prosím! Jsem ti za vše velmi vděčna.

Tisíckrát „Zaplať Pán Bůh!“ za pěkný lístek. Kéž Ti, můj anděle útěchy, odplatí dobrý Pán všecku lásku a dobrotu! Čtu Tvé dopisy vždycky s velikým klidem a vřelými díky v srdci. Slovy nemohu vyjádřiti, co Ti dlužím za vše,

ale dovedu to oceniti ve své duši. Možná, že Ti dlužím celou spásu své duše.

Prosila jsem milého Spasitele, abych mohla před odchodem z tohoto světa prokázati mnoho dobrého všem, kterým jsem povinna vděčností. Tvoje Klára.“

Tak asi cenila přátelství, tak byla vděčna za vše... Tomu říkám: pravé, svaté přátelství.

V. VEDENÍ DUŠE

Je zajímavé, jak se v životě Klárině setkávají cesty Boží s cestami lidskými.

Klára neznala do r. 1919 přímého vedení duše; vyjádřila se jednou v dopise své přítelkyni:

„Milá Berto! Vyložím ti důvody, pro něž jsem dosud neprosila o vedení duše. Nelekej se však mých nápadů: považovala jsem totiž cosi takového za blouznění; myslela jsem si, že, jakmile se jednou snažíme po vyšším, máme míti tolik silné vůle, abychom se sami znenáhla zdokonalovali. — Víš, trpím trochu slavomamem.

A potom, nechtěla jsem důstojné pány obtěžovati.“

Klára snažila se jednati vždy ze šlechetných

a čistých pohnutek, proto zprvu odmítala to, čeho dobře nechápala. Brzy nato píše však:

„Můj slavomam mne již přešel. Uznávám skutečnou potřebu pevného vedení. Doufám, že s vytrvalostí a trpělivostí to půjde.“

Až do posledního půlroku před smrtí musila však postrádati vedení. Do té doby musila vystačiti s obyčejnými prostředky (přijímání sv. svátostí, duchovní čtení, rozjímání); bylať proniknuta svatou horlivostí.

Klára věděla, že při vedení duše jedná se o něco velkého. Od dětství nepřipadal jí žádný úmysl tak velký a svatý, jako prositi kněze o vedení duše. Všecky překážky musely býti odklizeny s cesty. Nechtěla býti z oněch duší, jež zmaří každé vedení svou neposlušností a svéhlavostí, nechtěla též patřiti k těm, které z nedostatku vytrvalosti po několikerém zamávnutí křídly oddávají se úplné malátnosti a jsou jakoby ochromeny. Chtěla přinésti vstříc nejlepší energickou vůli, odhodlána vykonati vše, co bude od ní žádáno, poněvadž nelze přece chtíti, aby se kněží zvláště věnovali duším polovičatým. Jaká škoda, že mnohé duše, jež by mohly býti vedeny, nemají dosti úcty a vážnosti a pojmají vše, kněze i kněžství i kněžské povinnosti, příliš lidsky nebo je dokonce podrobují ostré kritice. Není divu, že se Bůh často hned a trvale odvrátí od takových duší a neuzná je hodnými zvláštní milosti.

Klára poznala podle určitých známek, že se jedná o vedení, jež Bůh chce. Cítila v sobě nevysvětlitelný pud, jenž ji pobádal věnovati celou důvěru jednomu sluhovi Božímu a vytvořil mezi ní a jím zvláštní spojení milostí. Z toho plynul hluboký mír, vylévající se do její duše. Když mluvil, prchaly všechny pochybnosti, mizela všechna úzkostlivost. Jeho slova budila v ní vroucí horlivost, živou touhu, náležitosti Bohu, a to vše pod dojmem úcty, lásky, učenlivosti a poslušnosti, jimiž ctíla v osobě kněze samého Boha. — Tyto známky nikdy neklamou. Klára začala tento nový oddíl svého duchovního života generální zpovědí, aby ji tak duchovní vůdce zevrubně poznal, a potom mu předkládala čas po čase kontrolní lístek o svém denním pořádku a zvláštním zpytování svědomí. Tak jí byla ukázána bezpečná cesta: cesta poslušnosti a vedení pod vrchním dozorem Ducha svatého.

VI. DUŠEVNÍ BOJE

Bylo by nesprávné domnívati se, že Klářina cesta vnitřního života a snažení byla klidná. Nikoli. Nebyla ušetřena bojů v duchovním životě, třebaž následovaly po nich celé týdny blahého míru. Píše sama:

„Okolí působí mnoho. Když si musím někdy celé odpoledne hrát s dítětem svých pánů, zapomínám mnohdy zcela na vnitřní sebranost, třeba se mi bylo zprvu nutiti, bych ji opustila“ — slovo „nutiti“ je charakteristické. — „Činím si potom výčitky, že jsem byla lehkomyšlná. — Třeba podřizovati pomalu všechny své úkony službě Boží. Kdyby bylo možno žítí stále v klidu, bylo by to lehké, ale na konec bez zásluhy. Jenom neustávati, i kdybych měla denně začínati znova! Můj duchovní vůdce dobře věděl, že je to nejtěžší ctnost, proto určil mi čtvrt roku na cvičení. Avšak je to i nejkrásnější a největší ctnost. A byla bych mohla již mnoho dokázati. Teď na začátku sbortí se často všechno, co s námahou postavím. Ale kdysi to zůstane přece státi.“

Klára byla věrna v maličkostech, ano, velmi věrna, proto pomáhal jí Pán svou silnou rukou ve všech krisích víry, jež jí bylo přestáti.

Píše:

„Jedno mi ještě chybí, milá Berto. Nejsem ve víře tak neochvějně pevná, jak bych si přála. Milostivá paní dovede mluvit s takovou přesvědčivostí, že jí nedovedu stejně odpovéděti. Praví, že věří v Boha, ale v Syna Božího nikoli. Kristus — říká — byl jenom velmi moudrý člověk, který věděl, že lidstvu je třeba náboženství. Věří, že mohlo se všechno udáti tak, jak je to v Písmě sv. Praví též: Kristus

obětoval život za svou ideu podobně jako kdy-
si Liebknecht, vůdce Spartakovců.

Nechci se vůbec obírat myšlenkami na to.
Myslím si: Jak je podivuhodné, že učení Kris-
tovo se zachovalo až na naše časy a ve všech
zemích — a to mne opět přesvědčí, počínám-li
snad kolísati. Prosila jsem Matku Boží, by mi
poslala nějakou oporu a ona mi ji dala ve
Tvých „Rozjímáních o hořkém utrpení Páně na
každou hodinu“. Když uvažuji o hloubce a ve-
likosti lásky Kristovy, musí mi napadnouti, že
by člověk naprosto nevydržel tolik bolesti při
plném vědomí, ani ne k ukřižování — neboť my
lidé ztrácíme tak lehce odvahu. A ještě nechati
se ukřižovati a viseti na kříži tři hodiny při
plném vědomí — to dokáže jedině láska Boží.

Až milostivá paní zase někdy začne, vyvrá-
tím jí to. Víš, milá Berto, pokud nemohu pře-
svědčivě odpověděti, mlčím raději, protože by
teprve vynaložila všecku svou výmluvnost,
aby mne přesvědčila. Kéž bych jen mohla brzy
nabýti zase své staré, oblažující dětské víry!

Ale ono to již jednou přijde. Jaké to byly
blažené doby dříve — a zde jich vůbec ne-
znají!“

Právě tento boj o víru dětství, jenž, ač ne-
trval dlouho, zuřil prudce, ukázal její rychlé
vnitřní rozvinutí. Všechny ctnosti musely ještě
býti vyzkoušeny, neboť konec se blížil.

A tehdy nastala podivuhodná přeměna její

dětské, blaživé víry, již si opět dobyla s obvyklou svou energií.

VII. NITERNOST A APOŠTOLÁT

Zatím co se světáci oddávají téměř neustále marným, bezcenným, sobeckým, hříšným nebo ještě horším myšlenkám, nebo trpí při nejmenším chronickou roztržitostí a rozptýleností, ano, hroznou vnitřní prázdnotou, obrací se pravé dítko Boží vždy k tomu, kterého nejvíce miluje: ke Spasiteli.

Nedovedu si představit, co by mohlo duši lidskou učiniti vzácnější, cennější — ano skorem bych řekl — svaté úcty hodnější než neustálá myšlenka na Boha. Nejsnáze lze se tomu naučiti cestou malého tajemství, jež obšťastnilo již tak mnoho, přemnoho duší. Jak musí Pána těšiti, když Jeho milácci myslí na něho hned při probuzení a považují za svou první, nejnaléhavější denní práci: odevzdati ihned své srdce Pánu.

Ó, tohoto odevzdání! Této úplné odevzdanosti! Kdo by dovedl složiti o ní skvostnější hymnus než svatý František z Assisi, kterýž v premíře své oddanosti byl schopen jedině těchto dvou slov: Můj Bůh a mé všechno! — To byla celá jeho modlitba.

Nedá se upříti, že každá vyvolená duše tvoří si zvláštní formu své modlitby, aby mohla co nejvroucněji obcovati s Ženichem svého srdce. Nazval bych to malým tajemstvím miláčků Srdce Ježíšova, kteří hledají tak dlouho, až naleznou krátkou větu, do níž se dá soustřediti jejich veškerá modlitba, všechna oddanost, vše, co chce vysloviti jejich vřelé srdce.

Tak i Klára.

V její duši zazníval neustále jediný, krásný, prosebný akord: „Buď se mnou!“

Na jednom lístku píše radostně své přítelkyni:

„Moje ranní modlitba i nejmilejší modlitba po sv. přijímání je:

Pane, jehož v hloubi duše nosím,
má Záštitu, v soužení i štěstí Tebe prosím:
buď se mnou vždy!
V horkém léta žáru
i v růžovém jaru —
buď se mnou vždy!

Z číše radosti když dáš mi píti,
v propast stínů když se duše řítí,
buď se mnou vždy!
Dej mi ducha svého
k písni srdce mého:
buď se mnou vždy!

Požehnání Tvé jak rosa vlahá
duši slíí, ať odvážně si nejvyššího žádá. —
Buď se mnou vždy!
Útěchou i silou,
slunce září bílou
jsi mi v žití víru:
Buď se mnou vždy!“

Tuto modlitbu říkala denně. Chápeme, že v duši Klárině bylo mnoho jásavých melodií z této písně a že si ji na konec zcela přivlastnila. Byla to její vlastní modlitba, když se u vrcholu svého snažení modlila s velikou vroucností: „ať odvážně si nejvyššího žádám — buď se mnou vždy!“

Po nejvyšším se chtěla snažiti — a to za všech okolností. „Buď se mnou!“ To stačilo rozohniti její úžasnou podnikavost. Tato modlitba stala se jejím velkým tajemstvím, i opakovala ji za dne často a často. Chtěla obcovati s Pánem při vši práci a rozptylujících povinnostech povolání, při nichž by se mohl snadno vplížiti do duše mechanismus, lhostejnost, odpor a vnitřní prázdnota. Pravím: mohl — neboť, jak dokazují příklady, nemusí.

I zde platí: Kdo hledá, nalézá. Kdo hledá cestu vnitřního života, nalezne ji.

Klára nalezla cestu vnitřní sebranosti a spojení. Píše na konci listopadu 1918, týden před svým vstupem do Mariánské družiny:

„Včera večer, drahá Berto, došly Tvé milé, obsažné řádky. Píšeš tak krásně! Ani se nedotýkáš ničeho světského, jako bys mne nechtěla rušiti v mé sebranosti a přípravě. Bylo toho tolik k prospěchu mé duše! — Jsem tak ráda, že jsem našla svou cestu, kterou mi můj zpovědník a duchovní vůdce urovnal. — Kdy Ti budu moci dosti poděkovati za to, že jsi mne dovedla k němu? Kéž Ti to milý Spasitel bohatě odmění. Pokud budu moci, budu Ti hledět osvědčiti svou vděčnost. Dlužím Ti velmi mnoho! . . . Často mi připadá vše tak zvláštní! Bez Tebe sotva bych byla vykonala životní zpověď. — Začíná nový církevní rok a já chci začít nový život.“

Veškerá hluboká vroucnost jejího náboženského ducha a mysli, k Bohu obrácené, dá se shrnouti v modlitbu:

„Ó Bože můj, Tys mi tak blízko, Tys u mne, Ty ráčíš bydlet ve mně, ubohém tvorů. Hle, vzdávám se Ti s celou svou bytostí a s Tebou se spojuji.

Prosím, pusť mne blíže k sobě, na své svaté Srdce! Dej mi milost žíti bez úhony, v pokoře, ve skrytosti před světem, v čistotě andělů, v andělské péči o jiné!

Prosím, rozmnož ve mně milost trpělivosti, lásky a radostnosti v obětování, ať smím Tě milovati stále více — Tebe, své jediné, nejvyšší dobro!

Miluji Tě, Ježíši můj! Své tajemství chci opakovati každým dechem na důkaz ustavičné lásky a oddanosti. Amen.“

Oddanost Bohu stala se jí druhou přirozeností. Ale rád bych zdůraznil, že tak daleko přivedla to jenom mnohými boji s duchem světa a nesčetnými oběťmi, jež nemilosrdně ukládala vlastní přirozenosti.

Jednou měla přinést velkou oběť, jež na ni dolehla celou tíhou — jednalo se o docela svaté zájmy. Ale je ochotna přinést i tuto oběť, píše:

„Nejde-li to jinak, Berto, svoluji — třeba s těžkým srdcem. Chci býti veliká; chci dokázati, že jsem se naučila podrobovati se a odříkati, i když se musím podříditi vůli jiných.“

V náboženském životě nalézala Klára silnou oporu. Milovala jej velmi. V něm nalézala svou radost, ne v lehkomyšlnosti, strojivosti, četbě románů, tanečních zábavách a jiných marnostech, jimž se mladé dívky tak rády oddávají. Největší radost jí způsobil, kdo jí řekl, jak by mohla potěšiti Božského Spasitele — což potom také činila.

„Požíváš nyní velikého štěstí“ — píše Bertě — „že se můžeš denně spojovati s milým Spasitelem — kdežto já pouze v neděli. Musím si navykati duchovnímu sv. přijímání a zřící se i krásných kázání.“

Včerejší neděle byla opět „nedělí sebezapomínání“ — a takových přijde ještě kolik. Včera

svěřila jsem Pánu své soužení. Nyní, když vím, že jsem ukryta v Srdci Ježíšově, jsem zase mnohem klidnější.“

Z těchto posledních řádků viděti, že Klára potřebovala silné opory. Cítila to dobře a užívala věrně každé příležitosti, aby se duševně posílila. V říjnu 1918 píše:

„Jsem právě s prací hotova, vše je uklizeno. Rychle tedy odpovídám na Tvůj včerejší dopis. Ze Tvých řádků, milá Berto, vane hluboký mír. Jen si ho nedej uloupiti! Ztrácíme jej snáze, než jsme ho nabyli, jestli vnitřní mír kousíčkem míru rajskeho.

Mohu nyní každého večera vykonati dvakrát krátkou návštěvu nejsvětější Svátosti v kostele voršilek, mimo nějž chodívám.“

Takové malé pozornosti shledáváme u ní častěji, jsou takřka samozřejmé. Odtud asi její pochopení vnitřního klidu duševního, z něhož se směla nějakou dobu těšiti.

Klára se nechtěla posvěcovati k vůli sobě. Nikoli. „Pravá láska nezná sobectví“ — píše kdysi v dopise.

*

Chtěla býti duší eucharistickou a apoštolskou.

Eucharistický duch jeví se častěji v dopisech: „Kdybych mohla alespoň více ke svato-stánku — mohu však obyčejně jen v neděli —

jednou za 14 dní. Těším se vždycky na to, mám-li volno. Většinou brávám s sebou obě své sestry.“

Ve svých 18 letech měla bohaté a zralé pochopení pro ducha apoštolátu. Bylo jí nejmilější, pracovati zcela pro Spasitele a získávati mu duše — prokazovati druhým hodně mnoho služeb andělských. Jejím nejvyšším povoláním a největší duchovní radostí bylo činiti jiným dobře, získávati je Kristu, budit v nich lásku ke ctnosti a ke všemu krásnému, šlechetnému, získávati duše pro hluboký, Bohu posvěcený vnitřní život a neporušenou čistotu. Tím doufala splatiti nejlépe lásku, kterou ji Pán zahrnoval v tak hojné míře.

„Kéž by jen byla moje malá sestřička hodná“ — píše jednou — „mám ji opravdu velmi ráda a ona také zrovna na mně visí. V neděli chodí vždy nejraději se mnou do kostela. Táže se mne hned, jak přijdu domů, zdali jsem jí něco přinesla a jestli půjdeme teď do kostela. — Mám tak ráda nevinné děti! Ale svým povoláním i slibem nejsem určena k výchově dětí, proto bych ráda zastupovala aspoň u své sestry místo matky v duchovním ohledu. Jestli tato sestřička vlastně posledním odkazem mé zemřelé matičky.

Milá Marie, jistě mi pomůžeš. Nevím, jak do toho. Víš, že je Tvým křestním dítkem. Ráda bych nyní svým přičiněním nahradila,

co jsem zanedbala. Nechtěla bych ale, aby poznala, že jsem Ti něco řekla. Myslím totiž, že by se potom nedala tak snadno vésti. Pravda, se mnou je to lepší — „nemohu nikomu odporovati, kdo to se mnou dobře myslí.“

Živě vybavují se nám tu slova evangelia, tak vhodná pro Kláru: „A které símě padlo v zemi dobrou, jsou ti, kteří slyší slovo, zachovávají je v srdci dobrém a výborném a přinášejí mnohonásobný užitek.“ A Klára přinášela mnoho ovoce. Za naší doby nemusí žádná duše, toužící výše, naříkati na nedostatek povzbuzení a podnětů. Množství kázání a promluv, četné dobré knihy přinášejí mnoho pastvy výborné. Bohužel, málo je těch, kteří používají těchto příležitostí s dobrým srdcem a přinášejí užitek ve vytrvalosti a trpělivosti.

Naplňuje nás podivem, jaký zájem o duše projevuje Klára v jednom ze svých dopisů. Vychovávala svou malou sestřičku, něžně pečovala o druhou, starší, ale její zájmy se rozšířily i dále — rovněž známka duševní zralosti a vysokého stupně dokonalosti. Důkazem jsou následující řádky:

„Víš, Marie, především nesmí zahynouti nikdo z našich příbuzných. Myslím, že by mne potom nebe ani netěšilo.

Působí mi velkou radost, že G. tak dobře zemřel. Je mi vždy líto, musím-li se báti o něčí spásu. Vždyť každý musí projíti svou cestu

bolestnou — a jak mnozí kráčejí po ní nadarmo . . .“

Celý život Klářin byl slunný. Slunná byla její mysl. A po takovém krásném životě připadá mi to jako něžná pozornost Spasitelova k jeho milované květině, že i smrt její učinil tak slunnou, jak sama kdysi napsala: „Toužím, aby večer mého života byl tak čistý a slunný jako moje cesta k nebi za dnů mého dětství . . .“

VIII. DOKONČENÍ A ROZLOUČENÍ

V dubnu 1919 stála Klára před zcela novým problémem. Měla přesídliti se svým panstvem do Švýcar. Zprvu jí bylo lhostejné, kde bude žíti na tomto světě „jako poutnice a cizinka“. Dojímá však její něžná starost o „jedno potřebné“. Píše: „Nejsem nikterak na rozpacích, mám-li jíti či nemám. Rodiče souhlasí a Ty rovněž. Ale jak tam bude postaráno o spásu mé duše? Doufám, že mi bude možno jíti každou neděli na mši sv. a občas ke sv. zpovědi. Budu pečovati o to, abych mohla také přijímati každou neděli . . . Pravděpodobně půjdeme do C. Páni se už starají, kam by složili nábytek. Mne zaměstnává jedině starost o spásu duše. Modli se za mne!“

Před odchodem, jenž měl býti poměrně

brzy, byla by se ráda ještě sešla se svou přítelkyní a sestřenicí — a tak ozývá se v dopisech a lístcích z května vždy znova vřelá prosba, aby Marie přece přišla do Mnichova, že jí má mnoho říci ústně.

Na jedno nikdy nezapomíná. Zmiňuje se o tom na podzim 1918 i později.

„Ráda bych Ti poděkovala za všecku lásku, již mně ustavičně projevuješ, zvláště ve svém posledním dopise. Přeji si jedině: by dobrý Bůh zachoval Tebe i mne tak dlouho, až Ti budu moci všecko bohatě odměniti. Prosím jej též, aby Ti dal v nebi zaslouženou odměnu. — To Ti přeje prostými sice slovy, ale ze srdce

Tvá Tě milující, vděčná, věrná Klára.“

Nevím, lze-li ve světě nalézt mnoho takové srdečné vděčnosti. Zdá se, že je pouze odleskem velké, bohaté a čisté duše.

Brzy se měla naskytnouti příležitost k osvědčení této vděčnosti.

„Panstvo odcestuje, možná ve 14 dnech. Tuším, že nebudu moci hned s nimi. Upřímně řečeno, bylo by mně mnohem milejší, kdybych tu mohla zůstat ještě nějakou dobu sama. Měla bych aspoň čas pracovati na své duši. Budu-li muset hned odcestovati, bude v domě takový shon, že se nedostanu ani k nejnutnějšímu. Přirozeně, nejdu odtud ráda a stojí mne to mnoho, ale chtěla bych býti ochotna obětovati z lásky k Bohu všecko. A opravdu obětuji

mnoho, když musím opustiti svůj domov. To se již nebudu těšiti ani na jedinou neděli, ani na jediné nedělní odpoledne. Všecka moje radost bude se muset soustřediti v ranním sv. přijímání.“

Za těchto myšlenek bylo Kláře bolno u srdce a její obět tlačila ji celou tíhou.

„Potom budu docela osamělá, bez přítelkyně, bez rodičů a sourozenců, bez Družiny a spolku. Jediný Ježíš bude mým přítelem, Maria matkou, Bůh otcem, Duch svatý vůdcem a průvodcem a sv. anděl strážný mým ochráncem. — Ačkoli mi bude rozloučení tak těžké, neprosila jsem přece Boha, by mne tu nechal, nýbrž aby mne posilnil k oněm velkým obětem, jež mne čekají.“

Z následujících řádků zaznívá její krásná, panenská duše, spějící ke svému cíli:

„Možná, že budu mít ještě štěstí, zúčastniti se našeho průvodu. Může totiž uplynout 4 až 5 týdnů, než budu moci odjeti za svými pány. Jak ráda bych pak kráčela za Beránkem ve sboru panen již zde na zemi!“

„Modli se, prosím, i Ty za mne! Je máj, jistě nás Maria vyslyší. Ale kdyby to chtěl Pán Bůh jinak, chci se podrobiti zcela vůli Boží.“

Když psala tyto řádky své přítelkyni, neměla tušení, že právě tato slova dojdou brzy splnění — že bude následovati Beránka ve sboru panen.

Po několika týdnech oznamovala do Beilngriesu:

„Čeká mne nová hodnost. Mám býti přijata do spolku „Přítelkyň nejsv. Srdce Ježíšova“. Snad jsi o něm slyšela. Sama se o něm dovím teprve bližších zpráv. — Jsem šťastna. Je zase všecko překonáno. Při poslední sv. zpovědi pravil mi duchovní vůdce: „Tajemstvím svatých nebylo zvláštní nadání, ani mimořádné milosti — nýbrž vytrvalost.“ Umínila jsem si hned, chopiti se toho. Doufám, že půjde vše dále tak, jak jsem začala v tomto týdnu. I když jsem zde tak osamělá, přece požívám tolika předností: konám čestnou stráž, jsem nevěstou Páně, dítkem Mariiným, mám ve své patronce (sv. Kláře) takový vzor svatosti a nyní se mám ještě státi přítelkyní Bož. Srdce Ježíšova. Tu třeba se opravdu usebrati a nedát se ničím rušiti. Mnohdy je těžko vytrvati.“

Mnoho nových plánů zaměstnávalo nyní mysl Klářinu a třeba se diviti, že při tom neztroskotal její duševní život. Na jedné straně četné vnitřní problémy, na druhé odcestování panstva — přání a vroucí touha, mluvit ještě jednou ústně s Marií — k tomu četné práce v tak rozsáhlé domácnosti. Pochopíme, že píše:

„Nyní je přirozeně mnoho práce a moje náboženská cvičení musejí poněkud stranou. Neděle měla bych ovšem míti pro sebe. Avšak dostanu-li volno, musím jíti domů, což ovšem

činím ráda. Nemám-li volno, nedostanu se ani ke krátké návštěvě nejsvětější Svátosti, na májovou teprve ne.

Než, milá Marie, Tys vzala moji budoucnost do svých rukou a budeš se jistě modlit za mne. Ale, prosím, přijď brzy do Mnichova, to je ještě má prosba.

Můžeš splnit mé přání, ozývající se denně s větší a větší touhou? Jistě se také ráda podíváš zase do Mnichova.

Srdečně Tě pozdravuje Tvá Tě milující, šťastná Klára.“

Toto vroucí přání Klářino chtěl Pán splnit. Nepřijela sice její sestřenice do Mnichova, ale Klára sama směla odejeti na svatodušní svátky do Beilngriesu se rozloučiti.

Byla to její poslední cesta.

Zvláštní tušení mívala Klára už r. 1918—19, neboť si přála ke svým posledním jmeninám darem od rodičů úmrtní křížek, který si potom sama koupila a vzala s sebou do Beilngriesu. Marie ho neviděla, neboť Klára jej neukázala, až náhodou spatřila jej později ležeti ve světlici.

V lednu vykonala Klára životní zpověď a psala potom:

„Nyní nemám žádných přání více a jsem připravena zemřít.“

To píše dívka osmnáctiletá, plná veselé radosti ze života.

**12. května dostala její přítelkyně následující
řádky:**

„Moje milá, dobrá Berto!

**Rychlým času proudem
míjí hodin tok,
brzy dám Ti s Bohem,
v dál svůj zřídím krok.**

**Leč i přes mil dále
blízko budu Ti . . .
Myšlenek roj stálý
vstříc si poletí.**

**V oku slza chví se,
srdce svírá tíž . . .
Na své tužby tiché
nemyslíme již . . .**

**Nejraději bych přestala a nikdy dopisu ne-
ukončila. Víš nyní, co nás čeká. Kostky jsou
vrženy, osudná hodina přišla, blíží se rozlou-
čení. Ještě několik slunných hodin mezi vá-
mi, kde jsem vždy dlela tak ráda . . . a rozlou-
číme se. Spolek přirostl mi v tomto čtvrtém
roce hodně k srdci, proto mi připadá rozlou-
čení tak těžké. Jednou musíme sice dáti s Bo-
hem všemu a všem, ale potom půjdeme vstříc
budoucnosti, pro niž vlastně žijeme a po níž**

toužíme, jež utiší všecek smutek — neboť doufáme po krátkém poměrně životě na zemi ve věčné, radostné shledání. Dokud jsem ještě mezi Vámi, jsem statečná a zapuzuji každou myšlenku na odloučení — ale zato ztrácím všecko odvahu k odjezdu. Víš, je to mnoho, obětovati zcela a úplně svůj domov. Síly mi dodává jen toto krásné rozhodnutí:

Chtěla bych vésti ve světě život řeholní a býti ochotna, obětovati všecko z lásky k Bohu.

Kdybych odešla do kláštera, musely bychom se stejně rozloučiti — dokonce navždy, kdežto nyní doufám přece v opětné shledání. — Kdykoli přichází pošta, bojím se, že mi přináší pas na cestu do Švýcar. — Kéž by již bylo po všem! Jen abych nemusela jeti hned s nimi! Bylo by to k největší škodě mé duše. Již nyní sotva se dostanu ke svému rozjímání, ke zvláštnímu zpytování svědomí a k růženci, ale na duchovní čtení najdu si vždycky čas, i když je to třeba až o 11. hod. v noci. To jsou ovšem výjimečné případy. — Konečně četlas již příběh „Via Mariana“ z Fahne Mariens? Jsem celá nadšená.

I já bych si přála přijíti na konci života k milé nebeské Matce s korunou vítěznou, s rukama, plnýma bílých růží, dospěti na Golgotu s čelem, korunovaným trním, se srdcem, podobným čisté misce, naplněné obětní krví.

A to mne též nutí, opustiti všecko. Mohu

toho dosíci jen velkou obětí. — Vytrvám?
Modli se, prosím, za mne!

Mé oběti nemají býti zjevny světu — ať
o nich zví jen moje nebeská Královna. — „Vše-
cko pro Marii!“

Tvoje

Klára.“

Udiveni čteme tyto řádky a tážeme se ne-
ustále: To že píše služebná, osmnáctiletá dív-
ka? — Není však pochybnosti, je to skuteč-
nost; nic není přehnáno, vše jednoduché,
dětinné, samozřejmé.

Via Mariana

Legenda.

Jako doplněk této kapitoly stůjž zde skvost-
ná legenda „Via Mariana“, jež byla tak vý-
znamná pro večer života Klářina. Pochází od
Heřmy Thedy-Passan a byla po prvé uveřej-
něna v časopise Fahne Mariens 1918, str. 164:

„Bylo jednou dítěto Mariino. Prosté, svaté
dítěto. Toužilo se vši vroucností odevzdati se
zcela Boží Matce. Často klečovalo před obra-
zem své nebeské Paní ve starém, opuštěném
kostelíčku, o němž málokdo věděl. Tam nosilo
dítěto Mariino všechn jásot svého dětského
srdce i všechn bol, jež působil mu vždy blíže
se tlačící svět. Dívinka však se chtěla neodvo-

latelně zasvětití nebeské Panně. Poslední paprsky denního slunce prodíraly se malbami kostelních oken a rozpjaly zlaté, modré a červené stuhy ztmělým prostorem chrámovým, dotekly se něžně zlatého vlasu dítěte, jež ve vroucí modlitbě klečelo před obrazem Mado-ny . . . Zmizely i ony. Temnotou září jen malé světélko před obrazem Boží Matky. Zasvitlo zázračným leskem v oku Mariině, jež patří tak dobrotivě a mateřsky, a přece plno nevýslovné vážnosti, dolů k dítěti; zazářilo ještě i na modrém plášti, pod kterým ukrývá Maria všechny své ctitele.

„Ó Matko,“ úpělo dítko, „dovol mi dnes státi se tvým vlastnictvím! Chci Ti darovati všecko, co mám. Daruji Ti svůj vlas“ — a uvolnilo zlaté vlny svého vlasu. „Zasvěcuji Ti své ruce — Tobě budou vždycky sloužiti!“ — a pozvedlo své ruce vzhůru ke Královně panen. Potom zulo své střevíčky a položilo je na stupně oltářní se slovy: „Chci choditi jen svatými stezkami!“ Hluboce sklonila dívenka své čelo: „Na nic jiného nechci mysleti; leč jak bych Ti způsobila radost!“ Vzala do svých rukou zlaté srdéčko, zavěšené na řetízku na krku: „Nebudu nikdy svého srdce zjevovati lidem — má býti zcela Tvým majetkem . . . Řekni, ó Matičko, přijímáš mé dary?“

V kostele se zetmělo . . . Dívenka vtlačila hluboko do dlaní svoji tvář a z duše vytryskly

plameny vroucích vzdechů vzhůru k Boží Matce. Žádný zvuk ulice nedoléhal k jejímu sluchu. Žádná pozemská myšlenka nerušila její modliby. Byla zcela vytržena ve svatém oddání se nebes Královně. Sklonila svou hlavu na okraj lavice a spánek snesl se na její víčka . . . Pojednou zazářilo jasné světlo . . . Nebeská Panna sama stojí před dítětem. Sestoupila se svého trůnu, by dala odpověď zbožnému dítěti.

Běře do svých rukou zlatý vlas dítěte a splétá jej ve zlatý kruh: jsou v něm místa pro drahé perly — ale perel v nich není. A Královna dí: „Nos tento zlatý svůj vlas jako můj diadém — ale perly do něho musíš si vyhledati. Až je nalezneš, zavolám tě domů.“

A vzavši ruce dítěte do svých, praví: „Přines je plné bílých růží, potom tě zavolám domů.“

A běře střevíčky se stupňů oltářních. V její jasné tváři zábleskne to tichou bolestí, když praví: „Až dospěješ v nich na Golgotu, zavolám tě domů!“

A dotknuvši se hlavy dítěte, dí: „Až trny zraní tvoje čelo, zavolám tě domů.“

Konečně ukáže na zlaté srdéčko, jež zdobí hrdlo dítěte, a praví: „Až srdce tvoje ve hrudi přeplněno bude krví obětní — potom tě zavolám domů . . .“

Zmizela sv. Panna očím dítěte — a trůn zas nad svatostánkem v kapli ztemnělé, v níž roze-
stavila noc své strážce mezi štihlé sloupoví . . .

A světlo svítilo před obrazem Madony — a venku padaly květy — a zpíval kos...

Dítka Mariino musilo do světa.

Jeho tvář, v níž tichounce vykvétalo již čisté kouzlo panenství, zářila krásněji než kdy jindy. Zlatý vlas vinul se kol hlavy jako koruna. Zraky mnohých patřily na ně s obdivem. Ale dítka Mariino neodpovídalo na žádný z těchto pohledů. Zůstalo pokorné a věrné své nebeské Matce.

Po čase přišlo zase k obrazu Madony, kde se bylo kdysi zasvětilo nejčistší Panně, a modlilo se tu dlouho a vroucně.

Pojednou cítí na hlavě lehkou tíži. Sáhne tam: zlatý diadém spočívá na ní! V něm svítí drahokam jako modravě stříbrné světlo luny za jasných, májových nocí. Jásavě volá dítka: „Hleď, Matičko, našla jsem perlu — smím už k Tobě domů?“

Ale sv. Panna se usmívá: „Jen jdi a hledej druhou!“

Dítka Mariino odchází...

Blíží se k ní žádostivá láska. Ohnivé pohledy, vřelá, svůdná slova doléhají na dívku, jež rdí se studem. Den po dni prosí Matku Boží, aby zachovala jí srdce svaté... A dítka Mariino zůstalo čisté a dobré. Žádná vlna nevzru-

šila klidné hladiny jeho duše, neposkvrněné to zrcadlo nezkalil žádný zhoubný dech.

Opět se vrátilo k Madoně... A tam ucítilo znova zlatý kruh na své hlavě. A hle, září v něm diamant jako slunce jasný. „Matičko,“ táže se dítě, „zavoláš mne již domů?“

Ale Madona opět dí s úsměvem: „Ještě ne, mé dítě. Zapomnělas mých ostatních slov: „Až budou tvé ruce plné bílých růží, až dostoupí tvé nohy na Golgotu..., až ovine tvou hlavu věnec z trnů..., až bude tvé srdce naplněno krví obětní... potom tě vezmu k sobě.“...“

A dítěto odchází splnití přání Bohorodičky. Čekání je dlouhé... a těžké... Příkré jsou schody v cizích domech, po nichž musejí služební choditi sem a tam. Dítěto Mariino sloužilo v cizích domech. Ošetřovalo nemocné, bdělo u dětí, těšilo truchlící... Obětovalo se všem, s nimiž se v životě setkalo. Lidé považovali za samozřejmé všecko, co činilo dítěto Mariino. Zřídka našli pro ně slovo uznání a povzbuzení, často jim však přicházela na rty slova trpká, ponižující a urážející... Dítěto Mariino bylo ve světě zcela osamoceno. Otčina byla daleko. Mělo jen jedinké útočiště: prostý obraz Madony nad svým lůžkem. Zde obětovalo všecka svá utrpení, malá i velká. sem chtělo přinášeti milé Matce Boží denně: bílou růží vykonané denní povinnosti. Nezapomnělo dítěto Mariino rozkazu Královny.

A přece bývalo mnohdy zarmouceno, když přinášelo u večer svůj dar, neboť nebyla to vždy zářivě bílá růže bez poskvrny. Často měla lístky zvadlé a na mnohých byly temné skvrny; i červíčci porušili někdy bílý květ. Byly to myšlenky nelaskavé, jež vyvstávaly v této zneuznávané duši při těžké denní práci — myšlenky pyšné, jež nechtěly snášeti trpělivě nutnou službu; myšlenky sobecké, posmívající se obětnímu duchu dívčinu a hrozící jej zmařiti; byly to povinnosti, nepřiliš věrně vykonané, byla to i hnutí nevole, malomyslnosti. Hořce plakalo dítě Mariino, když spatřilo na svých růžích lístky uvadlé a poskvrněné... Ale den ze dne bylo jich méně a vždy více zářila zato trpytná běl. Až po týdnech, měsících, ba letech zápasů s malými chybami přinášelo dítě Mariino denně neporušenou bílou růži.

Dítě Mariino musilo na své životní pouti zchoditi mnohou hořkou stezku. Kráčelo po nich osamělé, nepochopené, často lidmi posmívané. Jeho cesty bývaly mnohdy přeplněny posměchem; bylo pronásledováno dotěravci, jimž se stěží ubránilo. I nejtrpčího musilo zkusiti — pomluvy své cti — tak hořké jako žlučový nápoj Pána na Golgotě... Nohy dítěte Mariina byly dávno již krutě zraněny na cestách trnitých, kamenitých a bezútěšných, jimiž muselo projíti. Až kdysi, kdy chtěli mu vzíti vše, co nosilo v sobě jako svátost, kleslo k zemi v těž-

kém úpění: „Ó Matko, ty, jež jsi stála pod křížem na Golgotě, ty jediná mi rozumíš a můžeš mne vytrhnouti z této tísně.“

A trn po trnu ovíjel čelo dívčino. Každá oběť, každé odříkání, každé pokoření a každá hořkost zabodla nový trn do něžného čilka. Až byl z nich trnový věnec, podobný krvavé koruně Pána.

Dítko mariánské mělo již lesklé bílé vlasy. Dosáhlo toho, že mohlo nyní — po námaze dlouhých let — přinést Madoně denně sněhobílou růži. Nohy, zraněné tvrdou křížovou cestou života, mohly kráčet jen zvolna, namáhavě a bolestně. Kol čela vinula se bolestná koruna trnová. A srdce bylo přeplněno utrpením, s nímž se potkalo v životě a jež se snažilo vždy zmírniti a utišiti . . . naplněno bylo krupěmi krvavými všech hořkých obětí vlastního života. Bylo přeplněno — přetévalo téměř . . .

Poslední trpkou kapkou byla beznadějná nemoc, jež přivedla je domů, kde našlo nuzný útulek u starých příbuzných svých rodičů, jichž neznalo.

Přišla tedy ctitelka Mariina zpět do onoho města, kde se jako dítě zasvětila Matce Boží. První cesta, již prošla, namáhavě se vlekouc, vedla ji ke kostelíčku, kde se kdysi zasvětila Madoně. Nenašla však více oné kapličky — jakési skladiště stálo na tom místě.

V noci po svém návratu ležela v bolestech

na svém loži. Spánek míjel chorá víčka. Sledovala hodinu za hodinou, modlíc se. Do očí draly se jí slzy, nohy se chvěly, ruce rozpínaly se k nebi — ještě jednou prožívala všechny bolesti, jež darovala Marii.

Srdce buší jako kladivo, jež tluče na bránu nebeskou, aby se konečně otevřela . . .

A hle, brány věčnosti se rozevřely . . .

Chudá komůrka umírající služebnice Boží zaplavena byla pojednou jasným světlem . . . V jase tom zří dítko Mariino třpytné roucho své nebeské Paní . . . Její měkká ruka klade se tiše na jeho hlavu a plesající duše slyší slova:

„Nyní smím tě korunovati vítěznou korunou . . . Ruce tvé jsou plny bílých růží . . . nohy tvé dostoupily vrcholu Golgoty . . . čelo ovíjí věnec z trnů . . . srdce tvé je podobno čisté misce, plné obětní krve . . . Pojď tedy domů, pojď!“ . . .

Opět byla májová noc. V dáli zpíval kos . . . Květy padaly s větví stromů . . . a lidský kvítek padl do rukou Božích.

Vyprávěla jsem legendu? Nikoli, žádnou legendu. Byl to opravdový příběh . . . Tvůj příběh — dítko mariánské!

Nevzpomeneme tu na některou známou, šlechtetnou duši? . . . Na jedné vyplnilo se toto

vypravování téměř doslovně — třebas hodně urychleně — na Kláře totiž. Jak milá pozornost Prozřetelnosti, že se jí tato legenda dostala do rukou právě krátce před smrtí, že našla v ní duchovní svůj testament — jak později též napsáno na jejím náhrobku.

IX. BLAŽENÁ SMRT

Při dnešním množství knih a časopisů čtou mnozí ten neb onen článek bez pozornosti, mnozí ho vůbec nečtou. A přece právě takové málo povšimnuté články nebo zprávy mohou býti pro některé čtenáře zvláště cenné, ano způsobiti i obrácení... Tisíce čtou totéž — a přece to není totéž. Tak bylo i s legendou „Via Mariana“. Jistě působilo toto vypravování na málo čtenářů takovým dojmem jako na Kláru. Četla v posledních týdnech znova a znova o tomto svatém vzoru, jako by chtěla hluboko vniknouti ve smysl každyčkého slova a vyčerpati plně jeho obsah.

Byla to zajisté láska Boží Prozřetelnosti, jež způsobila tímto vypravováním, že dozrála duše Klářina: byla v ní vepsána jakoby ohnivým, neuhasitelným, stále žhoucím ohněm slova legendy:

„Korunována vítěznou korunou, ruce plné

bílých růží, čelo ovinuté trním, srdce podobné čisté misce, plné obětní krve.“

Zcela proniknuta tímto podivuhodným programem posledního dozrání, píše své přítelkyni:

„Dnes ráno zasvětila jsem se znova své nebeské Paní pro čas i věčnost a slíbila jí, neustati dříve, až splním i já všechny rozkazy, jež dala onomu dítku v příběhu „Via Mariana“. Dala's mi snad úmyslně ono číslo časopisu? Jsem Ti za ně tolik vděčna! ... A nyní se musíme rozloučiti ... Před 14 lety rozžehнала se se mnou moje milá matička; dnes vyzvednu si svůj pas a potom mohu opustiti svou otčinu. Často a často tane mi na mysli ona palčivá otázka: Uvidíme se ještě? Nebudu litovati svého rozhodnutí? Nebudu nešťastna? Hleď, Berto, všichni mně závidí, že smím cestovati tak daleko — a já se na to pranic netěším. Jsem však svým pánům povinna vděčností: vykonali pro mne mnoho.“

Tak při všech starostech převládá přece zase vděčnost. Ani jediné slovo neprozrazuje nějaké nelibosti vůči pánům. A také ani slova o tom, aby Pán nežádal této oběti. Nikoli; chtěla býti hrdinkou. Píše se svatou odhodlaností:

„Milá Berto, copak říkáš Ty mému odchodu? Víš dobře, jak je pro mne tvrdý. Doufám však, že to půjde. Smím říci, že jsem si osvo-

jila v tom ohledu jistou dávkou hrdinnosti. Ráda bych ji však postoupila jiným a získala si novou. „Proste a bude vám dáno . . .“ Můj život nebyl nadarmo: „Láska, jež se jevila v činech a oběti.“

Klára se probojovala tedy k hrdinnosti. Tak jí dával Pán znenáhla poznávati, že ji chce mít brzy u sebe.

Již dříve měla zralé pochopení pro zájmy Spasitelovy, nyní v poslední době vzrostla v její duši žhoucí touha, dáti Pánu něco mimořádného.

První pátek červnový — 6. června — den to, zasvěcený Srdci božského Ženicha — slavila s andělskou láskou a oddaností. Co vše nabídla tu Pánu v dar obětní, poznáváme ze dvou posledních dnů života. V neděli svatodušní pravila své sestřenici, že koná nyní denně hodinu milosrdenství za obrácení jisté paní.

Chtěla potom seznati všechny krásné knihy, zvláště se pohrouzila do příručky pro smírné oběti, již celou pročítla a o níž chtěla býti zevrubně poučena. Tázala se též své sestřenice, není-li možné, aby jí složila slib chudoby a poslušnosti, když u ní dlí. Chtěla by — jak potom pravila — obětovati se zcela Bohu.

Pondělí svatodušní, 9. června 1919, byl den její smrti. S neobyčejnou, vroucí zbožností přijala sv. přijímání, byla na více mších sv. i na slavných službách Božích.

Co vše řekla onoho dopoledne Pánu, také o zápalné oběti lásky, nevíme. Netoužíme ani vniknouti do těchto nejhlubších tajů srdce — jsou příliš posvátné.

Když se vrátila z odpolední pobožnosti vesela a šťastna, napsala ještě lístek své přítelkyni s poznámkou: „To byly mé nejšťastnější svátky svatodušní.“ Půl hodiny nato událo se neštěstí, když strýc její jal se čistiti své zbraň. Nevysvětlitelným způsobem, nikým nezaviněným, vyšla rána a náboj zasáhl Kláru doprostřed čela, takže klesla, zalita svou krví.

Řekne se: náhodou, správněji však: řízením Božím — přijata byla její zápalná oběť, již chtěla přinést, aby vyprosila jiným milost obrácení.

Tak záhy utrlh Božský Spasitel, Ženich její duše, tuto malou, skrytou květinku; toužil povolati hodně brzy tuto libovonnou fialku k blaženému nazírání...

Byla zasažena do čela, jež bylo takto ovroubeno krvavým věncem, ono čelo, jež až dosud vždy myslelo především na Pána a chtělo myslet jen na to, čím by mu způsobilo radost.

Ustlali jí do bílých květů a růží, aby mohla předstoupiti před svou Královnu s rukama, plnýma bílých růží... Jak se vše vyplnilo!... Korunována vítěznou korunou, srdce podobné čisté misce, naplněné obětní krví...

Nevěděl jsem krásnějších slov na konec

tohoto životopisu nad slova Ducha svatého:
„Ó, jak krásné je čistotné plémě ve své skvělosti! Nesmrtelná — vskutku nesmrtelná — je památka jeho.“

Veliké duše jsou a zůstanou vzorem tisícům. Učí se od nich mnozí a od těch zase jiní. Vidíme na nich prakticky proveden příklad Kristových ctností ve zvláštních okolnostech. Pokud budou lidé na zemi, veliké, vznešené, nadpřirozené, ideální hodnoty neztratí své mocné síly, jež strhuje k následování, ať už se zračí na velkých biskupech a papežích, zakladatelích řádů, na velkých mužích veřejného života nebo ve skrytu klášterním, či — jako u Kláry — pouze v prostém životě služebného děvčete. Život Klárin byl světlý a čistý. Její duše byla plna vlastního světla a skýtala nepozorovaně hojnost světla i jiným. Proto platí i o ní slovo Rich. Jaquartse:

Tys byla z oněch velkých duší,
jež skrytý nosí diadém;
že v čase temném, bouřlivém
v nich každý spasné světlo tuší.

Tys z oněch byla, které touží
po čistých, zářných výšinách,
ač tělo v zemských nížinách
se kamenitou cestou plouží.

**Tys volna nyní, pouta padla.
Jak orel vzlétá nad hor téměř,
ty pluješ Božím před trůnem.**

**Tys, duše mladá, touhou zvadla.
Teď, Duchem Božím vznícen, plane
tvůj zářný, skrytý diadém.**

POSLEDNÍ ODKAZ KLÁŘIN

Po smrti Klářině nalezen byl v jedné její knížce poslední návrh denního pořádku, jenž je důkazem velké její snahy. Jest to její nejzralejší dílo... Klára byla právě taková, jak ji ukazuje denní pořádek:

Potvrdí to každý, kdo ji blíže znal. Duchovní tento odkaz zní:

Přesné vstávání v duchu oběti, buď o 5. nebo o půl 6. hod. podle množství práce. Při oblékání využití času nerušeného klidu k dobrým úmyslům a zbožným myšlenkám.

Malé tajemství!

Ranní modlitba, spojená s dobrým úmyslem, duchovním svatým přijímáním, družinskou modlitbou, prosbou k andělu strážnému a k Duchu svatému. Vzpomínka na body rozjít-

mání a na zvláštní povinnosti, jež snad čekají tohoto dne . . . Nato počátek denní práce. Při tom stanovení předsevzetí z rozjímání a vzpomínka na předmět zvláštního zpytování svědomí a na přítomnost Boží.

O 6. hod. obětování hod. milosrdenství. Při příchodu panstva v každém ohledu úslužnost, přívětivost, přesnost, a tak dobře započítí obcování s bližními. Všem rozkazům a přáním ihned vyhověti — i dětským — (cvičba v pokore). Pokračování v denní práci — co nejméně roztržitosti. Zachovati klid při velkém návalu práce.

Přijímati všechny námahy bez nespokojenosti v duchu pokání podle vzoru sv. Josefa. Pilná práce s obnovením dobrého úmyslu až do 12 hodin. Občas střelné modlitby (malé tajemství). Ochotně uposlechnouti, vyruší-li panstvo.

Ve 12 hod.: obětování hodiny čestné stráže. Zdvojená horlivost u vědomí Boží přítomnosti při všech dalších povinnostech na usmíření. U stolu střídmost — využití každé příležitosti k umrtvení. Po stolním úklidu použití času a samoty k sebranosti. Ukončení hodiny čestné stráže, zvláštní zpytování svědomí a modlitba růžence. Duchovní návštěva Ježíše ve svatozátku. Odpoledne vyplnění pracovitostí a býti svěřenému dítěti dobrým příkladem a vzorem. Následovati příkladu Mariina laskavým, ma-

teřským jednáním. U večere dbáti skromnosti a vlastním umrtvováním šetřiti dárky pro jiné.

Večer bojovati proti únavě a nahraditi zdvojenou pílí a horlivostí každou vlažnost při denních pracích. Trpělivě odpovídati přáním a otázkám pánů i dítěte.

Po 9. hod. — až dítě uloženo — v poslední hodině dne: zpytování svědomí — přehled celého dne — dobrá předsevzetí. O 10. hodině ukončení dne: Kratší neb delší duchovní čtení podle času. Vyplniti tabulku a učiniti pevné předsevzetí pro příští den ohledně některého zanedbaného bodu. Potom dokonalá lítost a večerní modlitba. — Před usnutím modlitba za duše v očistci. — Malé tajemství.

Přes den: Častá vzpomínka na přítomnost Boží a duchovní kytičku z rozjímání. Vydechování duše. — Nikdy nevynechati modliteb ranní, večerní a stolní. — Den sv. přijímání ztráviti zvláště dobře a svatě. — Prositi denně o Boží přispění a vzývati svaté o přímluvu.

„Chci žíti tak, aby všichni, kteří mi na zemi prokázali dobro a jichž zde více nespatriím, mohli míti ze mne jednou radost v nebi.“

Ano, můžeme míti radost z této své duchovní sestry, jež neznáma žila tiše jako služebná dívka, a přece kráčela cestou svatých, nikoli

**ve století dávno uplynulém, nýbrž v naší době,
jako jedna z nás.**

**Kéž by se našlo mnoho mladých duší, jež by
následovaly tohoto jednoduchého, prostého,
ale přec tak bohatého a krásného vzoru mlá-
deže.**

OBSAH

Předmluva	5
Vysoké cíle	7
Svaté vzory	13
Vzestup	17
Svaté přátelství	24
Vedení duše	28
Duševní boje	30
Niternost a apoštolát	33
Dokončení a rozloučení	41
Via Mariana — legenda	48
Blažená smrt	56
Poslední odkaz Klářin	61

P. Cassian Karg O. M. Cap.

MALÁ VYVOLENÁ

Přeložily a vydaly

sestry dominikánky v Olomouci-Řepčíně.

Vytiskly

Lidové závody tiskářské a nakladatelské

v Olomouci